

ת"פ (באר שבע) 4385-08-22 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (באר-שבע) 4385-08-22 - מדינת ישראל נ' פלונישלום באר-שבע

ת"פ (באר-שבע) 4385-08-22

מדינת ישראל

נגד

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד איילת דואן

בית משפט השלום בבאר-שבע

[15.07.2024]

כבוד השופטת אורית קרץ

גזר דין

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בכתבי אישום מתוקנים במסגרת צירוף תיקים בעבירות של תקיפה סתם של בת זוג ואיומים לפי סעיפים 382(ב) ו-192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).
2. מעובדות כתב האישום המתוקן בתיק 4385-08-22 (להלן: תיק האב) עולה כי בתאריך 01.06.22, הנאשם תקף את אשתו (להלן: המתלוננת) בביתם על רקע סירובה לתת לו כסף, בכך שדחף אותה ובעת שניגשה לחדר הלך בעקבותיה ודחף אותה על המיטה.
3. מעובדות כתב האישום המתוקן בתיק 29507-08-22 (להלן: התיק המצורף) עולה כי בתאריך 21.06.22 המתלוננת והנאשם נסעו ברכב והנאשם ביקש מהמתלוננת כסף. על רקע סירובה לבקשתו, הנאשם איים על המתלוננת בכוונה להפחידה או להקניטה, בכך שאמר שהוא ירביץ לה.
4. ביום 01.06.23 הוגשה חוות דעת פסיכיאטרית, שנערכה לבקשת ב"כ הנאשם. בהתאם לחוות הדעת, הנאשם היה אחראי למעשיו בעת ביצוע העבירות והוא כשיר לעמוד לדין.
5. ביום 26.09.23 הצדדים הודיעו כי הגיעו להסדר טיעון לפיו הנאשם יודה בעובדות כתבי האישום המתוקנים, יורשע על פי הודאתו, יופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן, שבמסגרתו תיבחן גם אפשרות ביטול הרשעה, ולאחר קבלת התסקיר הצדדים יטענו לעונש.
6. ביום 11.04.24 הוגש תסקיר שירות מבחן בעניינו של הנאשם.
7. מהתסקיר שהוגש עולה כי הנאשם בן 50, גרוש ואב לחמישה ילדים, מתגורר בעיר שירות המבחן סקר את נסיבות חייו הקשות של הנאשם, התבגרותו וקשיים שהתמודד עימם במהלך חייו.

8. מסקירת תפקודו התעסוקתי של הנאשם עולה כי הנאשם החל להשתלב בשוק העבודה בגיל 15 כעוזר נהג למשך 4 שנים כדי לעזור בפרנסת הבית, אך לאור שימוש אינטנסיבי בסמים לא הצליח לשמר יציבות תעסוקתית והפסיק לעבוד לחלוטין. בגיל 28 השתלב בקהילה טיפולית לגמילה מסמים ולאחריה השתלב מחדש בשוק התעסוקה. תחילה עבד כשוטף כלים ובמקביל השלים 12 שנות לימוד. בהמשך השתלב בעבודות הכוללות טיפול ושיקום נפגעי סמים: היה ממקימי מרכז יום לנוער נפגע סמים בבאר שבע "קשב לנוער" ועבד שם כשנתיים; עבד כמדריך ב"מרכז חוסן" - יחידה לטיפול ושיקום נפגעי סמים למשך כ-5 שנים, עבר הדרכות בנושא התמחותו ובמקביל החל לפעול בתחום המניעה וההסברה ברשות למלחמה בסמים והרצה בבתי ספר על הנושא; עבד כמרצה בכיר ברשות למלחמה בסמים, העביר קורסים בשיטת 12 הצעדים והכשיר אנשים לטיפול בשיטה; היה ממקימי אישפוזית "בראשית"; עבד במרכז לבריאות הנפש במשך כ-17 שנים ובתפקידו האחרון היה מדריך בשיקום להתמכרויות במחלקה לתחלואה כפולה. במקביל ניהל קליניקה פרטית לטיפול פרטני בביתו למשך כ-4 שנים. במהלך השנים למד קורסים ולימודי תעודה שונים (הוצגו מסמכים רלוונטיים).
9. שירות המבחן ציין כי לפני כ-3 שנים חלה התדרדרות במצבו הנפשי של הנאשם והוא חזר להשתמש בסמים והפסיק לעבוד. בהמשך חזר לעבוד במרכז לבריאות הנפש כעובד מכבסה.
9. שירות המבחן התייחס בתסקיר למצבו הנפשי והגופני של הנאשם ופירט בעיות רפואיות מהן הוא סובל, שמפאת צנעת הפרט לא אפרט.
10. לדברי הנאשם לשירות המבחן, לפני כ-3 שנים חלה החמרה משמעותית במצבו הנפשי. לתמיכה בטענתו הנאשם הציג לשירות המבחן סיכום ביקור מהמרכז לבריאות הנפש בבאר שבע.
11. מההתייחסות שירות המבחן להיסטוריה העבריינית של הנאשם עולה כי הנאשם נעדר עבר פלילי, החל לצרוך בגיל צעיר מאד סמים מסוג חשיש ולהתרועע עם חברה שולית. תיאר צריכת סמים משמעותית מסוג הרואין מגיל 16 ועד גיל 28 לצד סמים מעוררים וממריצים שונים אותם מימן באמצעות עבירות רכוש. בגיל 28 הופנה לקהילה טיפולית לגמילה מסמים ולאחריה התנזר לחלוטין במשך 20 שנים ועד לפני כ-3 שנים משימוש בסמים. לטענת הנאשם, לפני כ-3 שנים חזר לשימוש בסמים למשך כשנתיים ועד לפני כחצי שנה, על רקע מצבו הנפשי שהתדרדר. בתאריך 05.11.23 השתלב בקהילת "רוח מדבר" לטיפול בהתמכרויות, לאחר חודש עזב, לטענתו - לאור קושי להתנתק ממשפחתו ובשל תחושת חוסר נינוחות מכך שמלווה על ידי מדריכים בתחילת דרכם. כיום הנאשם מלווה על ידי עו"ס בטיפול פרטני ב"מרכז חוסן". בעדכון מעו"ס שהוגש לשירות המבחן צוין שהנאשם מגיע לפגישות שבועיות באופן קבוע, מקיים בדיקות שתן המורות על ניקיון משימוש בסמים ומשתף פעולה באופן מלא עם דרישות הטיפול.
12. באשר למערכת היחסים עם המתלוננת - הנאשם והמתלוננת תיארו מערכת יחסים חיובית במשך שנים רבות. לפני כ-5 שנים חוו משבר אמון ביחסים, שבעקבותיו ולאור חזרת הנאשם לשימוש בסמים והתפרצויותיו האלימות, הוחלט על גירושם. לאחר הגירוש הנאשם השתלב בהוסטל למתמודדי נפש ובקהילת "רוח מדבר" ולאחר מכן חזר לגור עם המתלוננת וילדיהם.
13. באשר לנסיבות ביצוע העבירות - הנאשם הודה בביצוע העבירות והביע חרטה. הנאשם תלה סיבת ביצוע בכך שהיה תחת השפעת סמים וחש תחושת חוסר אונים וחוסר שפיות. לטענתו, הרקע לביצוע העבירות היה אי הסכמת המתלוננת לספק לו כסף לצורך מימון סמים ותפיסתו באותו מועד כי אשתו לא מבינה את חומרת מצבו ואת הצורך שלו בסמים. שירות המבחן ציין כי השפעת הסמים כאמצעי מפלט מחיי הפחיתה עכבותיו והגבירה דחף להתנהגותו האלימה בעת ביצוע העבירות.

14. שירות המבחן התרשם כי הנאשם בעל דימוי עצמי נמוך לאור נסיבות חייו וחש תלות כלפי המתלוננת. עוד התרשם שירות המבחן כי בהיעדר כלים להתמודדות במצבי משבר, הנאשם מצא מפלט לקשייו בשימוש בחומרים ממכרים וכי ללא טיפול קיים סיכון לנסיגות נוספות. מנגד, שירות המבחן התרשם מאדם המצליח לשתף בפתיחות ובכנות אודות חייו ולקדם עצמו באופן חיובי. לראיה - חרף נסיבות חייו הקשות, הנאשם הצליח לגייס תעצומות נפש, לשקם את חייו ולנתב את מסלול חייו לנורמטיבי. שירות המבחן התרשם בנוסף משיתוף פעולה מלא ומהבנת הנאשם אודות חשיבות הטיפול.
15. על פי חוות דעת שירות המבחן, הטיפול בנאשם צריך להתמקד בתחום בריאות הנפש לצורך קידום ושימור אורח חיים נורמטיבי. שירות המבחן נמנע מהטלת צו של"צ אשר עלול על פי הערכתו להרע את מצבו ולהוביל לרגרסיה בתפקודו והמליץ על הטלת צו מבחן בלבד, במהלכו הוא ימשיך בטיפול במצבו הנפשי ובהתמכרותו.
16. בנושא ביטול ההרשעה שירות המבחן לא בא בהמלצה לביטול ההרשעה.
טענות הצדדים לעניין העונש:
17. ב"כ המאשימה ביקש לקבוע מתחמי ענישה שונים לכל אישום וטען למתחם ענישה בתיק האב הנע בין 6 חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שירות, ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל ובתיק המצורף למתחם ענישה הנע בין מאסר על תנאי ועד ל-6 חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שירות.
לתמיכה בעמדתו העונשית ב"כ המאשימה הפנה למספר גזרי דין, אתיחס אליהם בהמשך.
18. ב"כ המאשימה עמד על הערכים המוגנים שנפגעים בעבירות אלימות בתוך המשפחה, על התוצאות הקשות הנובעות מביצוע העבירות ועל הצורך בהתמודדות עם עבירות אלו בצורה אפקטיבית כדי למנוע את התפשטותן.
19. במסגרת הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה ב"כ המאשימה ביקש להתחשב בעובדה שמעשיו של הנאשם בעלי חומרה יתרה בהיותם מופנים כלפי אשתו המתגוררת עימו.
20. בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה ב"כ המאשימה טען כי בהפסקת הטיפול בקהילת רוח מדבר בשל "תחושת חוסר נינוחות מכך שמלווה על ידי מדריכים בתחילת דרכם" ניכר זלזול במדריכים ובמרכז הטיפולי ואי קבלת מרות אך בשל גיל המדריכים וכן שהנאשם בחר בטיפול הנוח לו במרכז חוסן.
21. לגבי אפשרות סטייה ממתחם הענישה ב"כ המאשימה טען כי הנאשם לא עבר הליך טיפולי הנוגע לאלימות הפיזית והמילולית כלפי בת זוגו ולכן אין לסטות מהמתחם מטעמי שיקום ואין לקבל את המלצת שירות המבחן להשית עליו צו מבחן בלבד.
22. באשר לבקשת הנאשם לבטל את הרשעתו ב"כ המאשימה טען כי לא הוכחו התנאים הקבועים בהלכת כתב לסיום הליך ללא הרשעה - נסיבות העבירה הן חמורות ואינן מאפשרות את ביטול ההרשעה ולא הוכחה פגיעה אפשרית בשיקום ובתעסוקת הנאשם.
23. בתוך המתחם ב"כ המאשימה עתר למקם את הנאשם ברף הנמוך של המתחמים לצד מאסר על תנאי ארוך ומרתיע, התחייבות להימנע מביצוע עבירה ופיצוי למתלוננת.
24. ב"כ הנאשם עתרה לבטל את הרשעת הנאשם ולהשית על הנאשם צו מבחן בהתאם להמלצת שירות המבחן.
25. לטענת ב"כ הנאשם, מתקיימים בענייננו התנאים שנקבעו בהלכת כתב לאי הרשעה.
באשר לנסיבות ביצוע העבירה נטען כי מדובר בעבירות ברף הנמוך של עבירות התקיפה והאיומים, שבוצעו לפני כשנתיים על רקע סירוב המתלוננת לתת לנאשם כסף לצורך מימון סמים. נטען כי המחוקק מכיר בכך שכאשר מדובר בעבירות שבוצעו על רקע שימוש בסמים ניתן משקל גבוה לשיקום הנאשם, מקל וחומר כאשר מדובר בעבירות ברף נמוך כבענייננו. עוד נטען כי המתלוננת והנאשם התגרשו, אך הם חיים ביחד ובת הזוג, שהיא המתלוננת, תומכת בנאשם ומלווה אותו בהליך.

באשר לאפשרות פגיעה חמורה בשיקום נטען כי יש בהרשעה פלילית כדי לפגוע באופן קונקרטי בתעסוקת הנאשם בהיותו עובד מדינה ולאור הוראות חוק שירות המדינה (משמעת) הקובעות שהרשעה בעבירה שיש עמה קלון הינה עבירת משמעת שניתן להשעות או לפטר בגינה. בנוסף נטען כי בהתחשב בהיסטוריה הטיפולית של הנאשם ובשיקום המוצלח שעבר יש מקום לבטל את הרשעתו נוכח מצבו הנפשי הרעוע וחששו מפיטורין.

26. לחילופין, ככל שההרשעה לא תבוטל, ב"כ הנאשם ביקשה להתחשב בנסיבות ביצוע העבירה שפורטו ולקבוע מתחם ענישה אחד, שנע בין עונש הצופה פני עתיד הכולל צו מבחן ועד מספר חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. לחלופי חילופין, ביקשה לסטות ממתחם הענישה משיקולי שיקום.

במסגרת הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה - ב"כ הנאשם ביקשה להתחשב בעובדה שמדובר באדם בן 50, גרוש ואב ל-5 ילדים, שמרגע לידתו לא שפר עליו גורלו אך הצליח לשקם עצמו כעולה מתסקיר שירות המבחן. נטען שיש להתחשב בעובדה שחרף הקשיים איתם התמודד, הנאשם לא הסתבך בפלילים מעולם עד למועד ביצוע העבירות; בכך שהעבירות בוצעו על רקע התדרדרות נפשית שבעקבותיה הנאשם חזר לשימוש בסמים והפסיק לעבוד; בתקופת הזמן שעברה מיום ביצוע העבירות (כשנתיים) ובעובדה שהיום הנאשם עובד כעובד מכבסה במסגרת התעסוקתית בה עבד כמדריך, מטפל בעצמו ונקי מסמים. לטענת ב"כ הנאשם, אין לזקוף לחובתו של הנאשם את ההחלטה לעזוב את קהילת רוח במדבר, שנבעה לטענתה מההבנה שהמסגרת לא מתאימה לו לאור היותו סובל מתחלואה כפולה.

27. הנאשם בדבריו לעונש הביע חרטה ולקח אחריות על מעשיו. לטענתו, סובל מדיכאון ומצבי רוח משתנים ובשלוש השנים האחרונות סבל מ-3 אפיזודות של דכאון. ביחס להחלטתו לעזוב את קהילת "רוח במדבר" טען כי הוא מטפל מנוסה בתחום במשך כ-20 שנים וקיבל את ההחלטה לאור ניסיונו והכרות עצמית. לטענתו, הוא שילם את המחיר הכבד של גירושין מאשתו עקב מעשיו. עוד הוסיף כי בכוונתו לחזור לעבודתו כמדריך במרכז לבריאות הנפש. ראיות לעונש

28. המאשימה לא הגישה ראיות לעונש.

29. ב"כ הנאשם הגישה אישור תעסוקה, תעודות מקצועיות (מוצג נ/1) ומכתב מהקהילה הטיפולית "אלונים" מחודש 9-10/2023 ממנו עולה שהנאשם התגורר בקהילה במשך כחודש וחצי מיום 15.08.23, לאחר שהשלים תהליך גמילה במרכז דולפין, טופל במקביל במרכז חוסן והולך למפגשי NA. מהתרשמות צוות הקהילה, מקפיד להגיע לפגישות ומראה נכונות ומוטיבציה לשיקום (מוצג נ/2). דיון והכרעה:

דין הבקשה לביטול הרשעתו של הנאשם - להידחות:

30. סעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, קובע כי משהוכחה אשמתו של נאשם בביצוע עבירה פלילית, יש להרשיעו. סעיף 71 לחוק העונשין התשל"ז-1977 וסעיף 192 לחוק סדר הדין הפלילי התשמ"ב-1982 קובעים את המסגרת הנורמטיבית, המאפשרת לבית המשפט להימנע מהרשעתו של אדם, אף אם נמצא כי הוא עבר עבירה פלילית.

31. ההלכה הפסוקה קבעה כי הימנעות מהרשעה היא חריג שבחריגים. בהתאם לפסיקה, בית המשפט יחרוג מכלל הרשעת נאשמים שנמצאו אשמים רק בנסיבות יוצאות דופן בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה (ר"ע 432/85 גדעון רומנו נ' מדינת ישראל (נבו), 21.8.85).

32. בע"פ 9893/06 אסנת לאופר נ' מדינת ישראל (נבו, 31.12.07) בית המשפט הבהיר כי סיום הליך ללא הרשעה פלילית יהיה: "במצבים חריגים, מיוחדים ויוצאי דופן, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי - חברתי הכללי...".
33. בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל פ"ד נב(3) 337, 342 (להלן: הלכת כתב) בית המשפט קבע שני תנאים מצטברים לסיום הליך ללא הרשעה: "ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם ושנית סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים". מן הכלל אל הפרט -
34. יישום המבחנים שנקבעו בהלכת כתב בעניינו מוביל למסקנה כי עניינו של הנאשם אינו נמנה על אותם מקרים חריגים שקיימת בהם הצדקה להימנעות מהרשעה זאת לאור נסיבות ביצוע העבירה ומשהנאשם לא עמד בנטל להוכיח פגיעה מוחשית בפרנסתו ובשיקומו.
35. באשר לנסיבות ביצוע העבירה - מדובר בשני אירועי אלימות שהופנו כלפי בת הזוג של הנאשם בהפרש של כ-3 שבועות זה מזה עקב סירובה לתת לו כסף לרכישת סמים. האירוע הראשון כלל שתי דחיפות, שלמרבה המזל לא גרמו לחבלות, והאירוע השני אירוע איומים באלימות פיזית.
36. בתי המשפט עמדו רבות על חשיבות החמרת הענישה בעבירות אלימות בתוך המשפחה לצורך הוקעת מעשי תופעת האלימות כלפי נשים מידי בני זוג ושיקולי הרתעה. כמו כן, מתסקיר שירות המבחן עולה כי ללא טיפול בבעיית התמכרות לסמים קיים סיכון לנסיגות נוספות.
37. לאור העובדה שמדובר במספר אירועים בפער של 3 שבועות, הסיכון לנסיגות נוספות והצורך בהרתעת היחיד והרבים, הנסיבות אינן מאפשרות את סיום ההליך ללא הרשעה.
38. למעלה מן הדרוש, הנאשם אף לא הוכיח פגיעה ממשית וקונקרטי, ברורה ומוחשית שעלולה להיגרם לו היה וההרשעה תיוותר על כנה - הנאשם הביע חשש כי הרשתו עלולה להביא לפגיעה בפרנסתו ולפיטוריו לאור היותו עובד מדינה ולנוכח הוראות חוק שירות המדינה (משמעת).
39. החשש לפגיעה בהמשך העסקתו של הנאשם לאור הרשתו נטענה בעלמא ללא כל אסמכתא.
40. בפסיקה עניפה של בתי המשפט נקבע כי אין די באמירות בעלמא ובפגיעה אפשרית עתידית כדי להימנע מהרשעה. בעפ"ג 10722-09-22 אוהד ישראל כוכבי נגד מדינת ישראל (פורסם בנבו, 21.12.22), עמד בית המשפט על כך ש"בבוא ביהמ"ש לבחון את הנזק העלול להיגרם לנאשם, יש להתייחס לנזק מוחשי-קונקרטי ואין להידרש לאפשרויות תאורטיות, על פיהן עלול להיגרם לנאשם נזק כלשהו בעתיד".
41. בעפ"ג (ב"ש) 6700-09 אלזם נ' מדינת ישראל (3.3.10) נפסק: "אין אנו מכירים מקומות עבודה בשירות הציבורי שבהם ההרשעה אוטומטית מביאה לשלילת המועמדות או פסילתה, להיפך... נעשית בדיקה ובחינה של כל מקרה לגופו והחשוב הוא מה העבירה ומה נסיבותיה ולא עצם ההרשעה או היעדרה".
42. ביחס להעמדה לדין משמעתי של עובדי ציבור מכח חוק שירות המדינה (משמעת) - בסעיף 17 לחוק מפורטות הנסיבות בהן יועמד עובד ציבור לדין משמעתי. הנאשם לא הוכיח שבעניינו מתקיימות הנסיבות להעמדה לדין ובכל אופן העמדה לדין לא בהכרח משמעה הפסקת עבודה.

43. יתירה מכך, מסקירת עברו התעסוקתי של הנאשם עולה כי גם כאשר היה במצב קשה מאד, המשיך להיות מועסק במרכז לבריאות הנפש חרף מצבו הקשה תוך התאמות נדרשות, עובדה שמחלישה את הטענה לאפשרות קונקרטיה ומוחשית לפגיעה בעבודתו של הנאשם אם ההרשעה תישאר על כנה.
44. מהאמור עולה כי הנאשם לא עמד בנטל המוטל עליו להוכיח כי אין יחס סביר בין הנזק שיגרם לו מהרשעתו לבין חומרת העבירות, זאת בשים לב לעבירות המיוחסות לו, לנזק שעלול להיגרם לו כתוצאה מההרשעה, שכאמור, לא הוכח במידת הוכחה מספקת, ולכלל שתומך בהרשעה. אף בתסקיר שירות המבחן אין המלצה להימנע מהרשעת הנאשם בד"ן.
45. נוכח האמור, בקשת הנאשם להימנע מהרשעה - נדחית. קביעת מתחם העונש ההולם -
46. בהתאם להוראת סעיף 40ב לחוק העונשין, העיקרון המנחה את בית המשפט בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה עבירה הוא יחס הולם בין חומרת המעשה בנסיבות המקרה ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש המוטל עליו ומידתו.
47. בהתאם להוראת סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין בקביעת מתחם העונש ההולם יתחשב בית המשפט בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.
48. בשלב הראשון על בית המשפט לבדוק האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או שני אירועים נפרדים.
49. בענייננו מדובר ב-2 עבירות שהתבצעו בסמיכות זמנים אחת לשנייה כלפי אותה מתלוננת והרקע לביצוע על פי כתבי האישום הוא זהה - סירוב המתלוננת לתת לנאשם כסף.
50. בנסיבות אלה, מתקיים מבחן הקשר ההדוק שנקבע בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14) ויש לקבוע מתחם עונש אחד.
51. הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה - עבירות אלימות בתוך המשפחה, הן תקיפה והן אימים, פוגעות בערכים החברתיים המוגנים הנוגעים להגנה על הגוף, בטחונו ושלוות גופו של הפרט וביטחון התא המשפחתי כולו. בית המשפט העליון חזר והדגיש את חומרתן של עבירות האלימות במשפחה ואת הצורך בתגובה עונשית הולמת כנגד מי שמעורב בעבירות אלימות בתוך התא המשפחתי.
52. ראו ע"פ 6758-07 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.07)
- "מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי".
53. ראו ע"פ 792/10 מדינת ישראל נ' פלוני (14.2.2011):
- "לא פעם, עמד בית משפט זה על חומרתן של עבירות האלימות במשפחה ועל הסכנה הרבה הנשקפת מהן... עבירות אלו, מתרחשות על דרך הכלל בבית פנימה, באין רואה ובאין שומע, ומוסותרות היטב מהסביבה. פעמים רבות, שרוי התוקף בקונספציה שגויה לפיה אין בכוחו של החוק לפרוץ את מפתן ביתו, בו רשאי הוא, לשיטתו, לנהוג במשפחתו כרצונו, כמו הייתה קניינו. אלמנטים אלו, המשולבים דרך כלל בעבירות האלימות במשפחה, מעצימים את הסכנה הנשקפת מן התוקף כמו גם את חשיבותם של שיקולי ההרתעה האישית והציבורי".

54. מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים בענייננו: נוכח העובדה שמדובר בשתי עבירות אלימות במשפחה של תקיפה ואיומים, שבוצעו בהפרש של כ-3 שבועות, על רקע סירוב המתלוננת לתת לנאשם כסף לרכישת סמים ובמקום בו המתלוננת אמורה לחוש את מרב הביטחון ומנגד העובדה כי העבירות בוצעו על רקע התדרדרות במצבו הנפשי של הנאשם, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן ומסמכים שהוצגו לו, ללא תכנון מוקדם, רף אלימות נמוך יחסית ומבלי שנגרם למתלוננת נזק פיזי, מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא במידה בינונית.

55. מדיניות הענישה הנוהגת - מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלימות כלפי בן זוג, מלמדת כי בעבירות דומות הוטלו על נאשמים עונשים כמפורט להלן:

ý רע"פ 3077/16 פלוני נ' מדינת ישראל (02.05.16): הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירת תקיפת בת זוג לאחר שדחף את אשתו לעבר מיטה, משך בשיערה, סובב וכופף גופה לעבר הרצפה בעודו אוחז בצווארה. נקבע מתחם הנע בין מאסר לתקופה קצרה שניתן לרצותו בעבודות שירות לבין 14 חודשי מאסר בפועל ונגזר על הנאשם, שלא הביע כל חרטה על מעשיו, 5 חודשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. ערעור ובקשת רשות ערעור נדחו. בענייננו רף האלימות נמוך באופן משמעותי.

ý רע"פ 5080/20 אביגל בן דוד נ' מדינת ישראל (27.07.20): הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות ב-2 עבירות איומים ועבירת תקיפת בת זוג בכך שאחז ביד בת הזוג ורצה להוציאה מהדלת. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין תקופת מאסר קצרה לשנת מאסר וגזר על הנאשם 4 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. ערעור ובקשת רשות ערעור כנגד הכרעת הדין נדחו.

ý עפ"ג 37556-11-21 מדינת ישראל נ' סבלייב (02.02.22): הנאשם הורשע בעבירת איומים ותקיפת בת זוג לאחר שהגיע לדירת אם המתלוננת כשהוא תחת השפעת אלכוהול, בעט בדלת וכנס לדירה. בדירה טלטל את המתלוננת ואיים עליה שיהרוג אותה וכשהיא הלכה לחדר הוא הלך בעקבותיה, דחף אותה למיטה וטלטל אותה. הנאשם לא שיתף פעולה עם שירות המבחן וניתק קשר עם המתלוננת. לחובתו עבירה דומה בעבר שהסתיימה ללא הרשעה. בית המשפט גזר על הנאשם עונש מאסר על תנאי והתחייבות. ערעור לבית המשפט המחוזי על קולת העונש נדחה.

ý ת"פ 51476-04-19 מדינת ישראל נ' ביטון (12.09.23): הנאשם הורשע בעבירת תקיפת בת זוג בכך שהכה אותה בראשה באמצעות ידיו. נקבע מתחם ענישה הנע בין ענישה צופה פני עתיד לבין 12 חודשי מאסר בפועל ונגזרו על הנאשם בשל שיתוף פעולה עם שירות המבחן 5 חודשי מאסר על תנאי.

ý ת"פ 63826-06-20 מדינת ישראל נ' פלוני (10.08.3): הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של תקיפת בת זוג ובשתי עבירות איומים בכך שהכה לעיניו ילדיו באמצעות ידו בלחייה של בת זוגו ואיים עליה באומרו "הסוף יהיה בבית העלמין". נקבע מתחם ענישה הנע בין מאסר קצר לבין 12 חודשי מאסר בפועל. בשל היעדר עבר פלילי נגזרו על הנאשם 2 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות.

ý ת"פ (ב"ש) 4243-08-22 מדינת ישראל נ' פלוני (02.06.24): הנאשם הורשע בעבירות איומים ותקיפת בת זוג לאחר שתקף את המתלוננת בכך שתפס בחוזקה בידה ולאחר שהשתחררה מאחיזתו איים עליה באמרו "אני אפגע בך אם לא תבקשי סליחה". נקבע מתחם ענישה הנע בין מאסר על תנאי לבין 12 חודשי מאסר בפועל ונגזרו על הנאשם 3 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות לצד עונשים נלווים.

56. המאשימה הפנתה לשני גזרי דין שניתנו בנסיבות חמורות משמעותית מבענייננו :

ý ת"פ 8298-06-17 מדינת ישראל נ' פלוני (30.10.17) - הנאשם הורשע בעבירות תקיפה סתם של בת זוג ואיומים בכך שחבט בבת הזוג בפניה וכשנפלה החל לבעוט בה ברגליה ואיים עליה. כתוצאה מהנפילה קיבלה המתלוננת מכה בראש. נקבע מתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר ועד 18 חודשי מאסר בפועל ונגזר על הנאשם בעל עבר פלילי מכביד בעבירות אלימות 12 חודשי מאסר בפועל.

ý ת"פ 33499-12-19 מדינת ישראל נ' אוחיון (06.12.21) - הנאשם הורשע בעבירות של תקיפת בן זוג ואיומים לאחר שתקף את חברתו בשני אירועים שונים. באירוע הראשון הגיע לבית המתלוננת, קילל אותה, ירק בפניה, נטל מצית וקירב אותה לעברה. באירוע השני תפס בשיערה והוריד אותה ארצה, משך אותה כשהוא אוחז בשיערה, הטיח אותה בקיר, איים עליה וירק בפניה. למתלוננת נגרמה שריטה מעל מרפק ימין. בית המשפט קבע מתחם ענישה שנע בין 8-18 חודשי מאסר בפועל וגזר על הנאשם 11 חודשי מאסר בפועל.

57. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה להחלטה בת.פ. ה זה, הפנתה במשפט להעניש באופן מחמיר במקרים כגון דא. כבוד האדם וחירותו, וכן זכות האדם לאוטונומיה על גופו - במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה התחשבתי בכך שעבירת התקיפה בוצעה בביתם המשותף של המתלוננת והנאשם, במקום בו המתלוננת אמורה לחוש מרב ביטחון, בסמיכות האירועים וברקע לביצוע העבירות - סירוב המתלוננת לתת לנאשם כסף לרכישת סמים. מנגד התחשבתי בעובדה שהעבירות בוצעו ללא תכנון מוקדם, על רקע ככל הנראה מצבו הנפשי של הנאשם, בכך שהאיום לא כלל אמצעי מדגים ושמדובר, מבלי להקל ראש, בתקיפה ברף נמוך יחסית, שלא גרמה למתלוננת חבלה כלשהי.

58. בנסיבות העניין, בהתחשב בפגיעה בערכים המוגנים, בהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, מצאתי לקבוע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם נע בין מאסר על תנאי ועד ל-8 חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שירות, והתחייבות להימנע מעבירה.

59. נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה - במסגרת הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה התחשבתי בכך שהנאשם נעדר עבר פלילי, הודה בהזדמנות הראשונה ולקח אחריות על מעשיו;

התחשבתי בעובדה שהנאשם ניהל אורח חיים נורמטיבי ומועיל משך תקופה ארוכה חרף נתוני פתיחה קשים ביותר עד להתדרדרות במצבו הנפשי, שהובילה לשימוש בסמים, על כל הכרוך בכך;

התחשבתי בהתרשמות שירות המבחן משיתוף פעולה מלא ומהבנת הנאשם את חשיבות הטיפול;

התחשבתי בעובדה שהנאשם עובר הליך טיפולי פרטני ונקי משימוש בסמים מזה תקופה, כפי שעולה מתוצאות בדיקות שנערכות לנאשם, ממכתב גורמי הטיפול במרכז חוסן ומשיחה עם המתלוננת;

התחשבתי בעובדה שהנאשם חזר להתגורר ביחד עם המתלוננת;

התחשבתי בעובדה שהנאשם שומר על יציבות תעסוקתית, על אף שהיא הותאמה למגבלותיו והיה פיחות במעמדו;

התחשבתי בזמן שחלף ממועד ביצוע העבירה ועד היום (כשנתיים), שבמהלכו הנאשם לא ביצע עבירות פליליות.

לא מצאתי לזקוף לחובתו של הנאשם את העובדה שהוא עזב את הקהילה הטיפולית רוח במדבר. הנאשם פנה ביוזמתו לקהילה ולאחר שמצא שהדינמיקה אינה טובה והוא לא נתרם מהטיפול, בחר לעבור למסגרת אחרת בה הוא מתמיד עד היום - משתף פעולה עם הגורמים המטפלים ונקי מסמים תקופה ארוכה.

כמו כן, לא מצאתי לזקוף לחובתו של הנאשם את העובדה שהוא לא עבר הליך טיפולי בתחום האלימות כלפי בת זוג זאת בהינתן שהאלימות הייתה על רקע התדרדרות נפשית ושימוש בסמים ועל פי חוות דעת שירות המבחן, הטיפול צריך להתמקד לפחות בשלב זה במצבו הנפשי של הנאשם ובסמים.

60. בשים לב למתחם העונש ההולם ולנסיבות לקולא ולחומרא שפירטתי לעיל, שנוגעות ואינן נוגעות לביצוע העבירה, מצאתי לגזור על הנאשם ענישה ברף התחתון של המתחם.

61. לאור הערכת שירות המבחן שהשתת עונש בדמות של"צ עלולה להרע את מצבו של הנאשם ולהוביל לרגרסיה בתפקודו, מצאתי להימנע מהטלת עונש בדמות של"צ. כמו כן, לא מצאתי להשית על הנאשם פיצוי למתלוננת או קנס בהינתן שבני הזוג חזרו להתגורר יחד, יש להם ילדים משותפים וסביר להניח שהם מקיימים משק בית משותף, כך שכל ענישה כספית תפגע גם במתלוננת.

התוצאה

62. לאור האמור אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 4 חודשים מאסר על תנאי לתקופה של 3 שנים מהיום שלא יעבור כל עבירת אלימות לרבות איומים.
 - ב. הנאשם יעמוד בצו מבחן, בפיקוח שירות המבחן למשך 12 חודשים מהיום, במהלכם הוא ימשיך בטיפול הפרטני, יקדם שילובו בסל שיקום ובמידת הצורך יופנה על ידי שירות המבחן לטיפול זוגי, כמפורט בתסקיר.
 - בית המשפט הבהיר לנאשם חובת שיתוף הפעולה עם שירות המבחן וכן הובהר לנאשם כי ככל ולא ישתף פעולה עם שירות המבחן, בית המשפט רשאי להפקיע את צו המבחן, ולדון את הנאשם מחדש במסגרת מתחם העונש ההולם.
 - ג. התחייבות בסך 5,000 ₪ שלא לעבור עבירות אלימות לרבות איומים לתקופה של 3 שנים מהיום.
- זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית-המשפט המחוזי בבאר-שבע.
- המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.
- ניתן היום, ט' תמוז תשפ"ד, 15 יולי 2024, במעמד הצדדים.